فیدراسیۆن ئاماری شەش مانگی ڕابردووی پەنابەران بڵاو دەکاتەوە

لە ناوەندی هەواڵگری فیدراسیۆنەوە:
لەڕۆژی جیهانی پەنابەراندا
فیدراسیۆن ئاماری شەش مانگی ڕابردووی پەنابەران بڵاو دەکاتەوە

بەپێی ئاماری فەرمی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بە کاروباری پەنابەران UNHCR کەی گشتی ئەو کەسانەی بەهۆی نائارامیو پشێوی سیاسی و جەنگ و کیشەی ئاینیەوە بەناچاری ئاوارەو پەنابەربوون 110 سەدو دە ملیۆن کەسی تێپەڕاند .واتا لە هەر 74 کەس لە جیهاندا زیاتر لە یەك کەس بەزۆرە ملێ ئاوارەو پەنابەر بوون.
62،500،000 شەست و دوو ملیۆن و پێنج سەد هەزار پەنابەر ئاوارەی ناوخۆی ووڵات بوون ،هەروەها لە 70% پەنابەران ڕوویان لە ووڵاتانی دراوسێی ووڵاتانی خۆیان کردووە .
شایەنی باسە بەپێی ئاماری UNHCR ژمارەی پەنابەران سەر بەهەمان ڕێکخراو کە داوای مافی پەنابەرێتیان کردبوو تا کۆتایی ساڵی 2021 بریتی بووە لە 27،100،000 بیست و حەوت ملیۆن و سەد هەزار پەنابەر بەڵام لە کۆتایی ساڵی 2022دا ژمارەکە بەرزبویەوە بە 35،300،000 سی و پێنج ملیۆن و سێ سەد هەزار پەنابەر
هەروەها لە کەی زیاتر لە 35 سی و پێنج ملیۆن پەنابەر سەر بەڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ژمارەی پەنابەرانی هەرێمی کوردستان و عێراق تەنها لە پێنج ووڵاتدا وەك تورکیا ، ئوردن ، میسر ، لوبنان سوریا ، بەپێی ئاماری هەمان ڕێکخراو لەساڵی پاردا بریتیە لە زیاتر 276،000 دووسەدوو حەفتاوشەش هەزار پەنابەر ئەم ژمارەیەش ڕۆژانە زیاد دەکات وە زیاتر لە نیوەی ئەو ژمارەیە بەس لەتورکیان کە بەپێی ئاماری فەرمی سەرکایەتی کۆچ و کۆچبەرانی تورکیا ژمارەی پەنابەرانی هەرێمی کوردستان و عێراق کە داوای مافی پەنابەرێتی نێودەوڵەتیان کردووە زیاتر لە 147،000 سەدوو چل و حەوت هەزار پەنابەرە ژمارەکە ڕۆژ بەڕۆژیش زیاد دەکات.

هاوکات لە کەی گشتی ئەو کەسانەی ئاوارەو پەنابەربوون کە ژمارەیان نزیکی 110ملیۆن کەسە 43،300،000 چل و سێ ملیۆن و سێ سەد هەزاریان منداڵانی خوار تەمەن هەژدەساڵن واتا لە 40% کەی گشتی پەنابەران

پێک دەهێنن ،هەروەها کۆی گشتی ئەو منداڵانەی لەنێوان ساڵی 2018 و 2022دا لەژیانی پەنا بەرێتیدا لەدایک بوون بریتیە لە 385،000 سێ سەدوو هەشتاو پێنچ هەزار،هەروەها لە کۆی 35،300،000 پەنا بەر سەر بەڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان UNHCR بۆکاروباری پەنا بەران 17،900،000 ح□قد□ ملیۆن و نۆسەد هەزاریان پێک دێن لەسێ ووڵات کە لە 52% پەنا بەران پێك دەهێنن بەم شێوەیە،

یەکەم:سوریا 6،500،000 شەش ملیۆن و پێنچ سەد هەزار پەنا بەر.

دووەم: ئۆکرانیا 5،700،000 پێنچ ملیۆن و حەوت سەد هەزار پەنا بەر.

سێیەم: ئەفغانستان 5،700،000 پێنچ ملیۆن و حەوت سەد هەزار پەنا بەر.

ئاماری ئەو کەسانەی لەسەراسەری جیهان بێبەش کراون لە ڕەگەزنامە:
بریتیە لە 4.400،000 چوار ملیۆن و چوارسەد هەزار کەس کە دابەش بوون بەسەر 95 ووڵاتدا بەڵام ئاماری ڕاستەقینە زۆر لەوە زیاترە .
ئاماری ئەو پەنا بەرو ئاوارانەی لەساڵی2022دا گەڕاونەتەوە ووڵات و شارو ناوچەکانی خۆیان:
بریتیە لە 339،300 سێ سەدوو سی و نۆ هەزارو سێ سەد پەنا بەر .

ئاماری ئەو پەنا بەرانەی ڕەوانەی ووڵاتانی سێیەم کراون :

لەسەرەتایی ساڵی 2022 تاوەکو کۆتایی ساڵی 2022 لەڕێگای ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان UNHCR بۆ کاروباری پەنا بەران و سەرجەم ڕێگاکانی تر وەك سپۆنسەری بریتیە لە 114،300 سەدوو چواردە هەزارو سێ سەد پەنا بەر ،بەپێی ئاماری فەرمی ڕێکخراوی کۆچی نێودەوڵەتیش iom

ژمارەی ئەو پەنا بەرانەی گەیشتوونەتە ووڵاتانی ئەوروپا لەڕێکەوتی 1/1/2023 تاوەکو ڕێکەوتی 12/6/2023 بریتیە لە 77،548 حەفتاو حەوت هەزارو پێنچ سەدوو چل و هەشت پەنا بەر ، 70،587 حەفتا هەزارو پێنچ سەدوو هەشتاو حەوت پەنا بەریان لەڕێگای دەریاوە گەیشتونەتە ئەوروپا وە 6،961 شەش هەزارو نۆسەدوو شەست و یەک پەنا بەریشیان لەڕێگای ووشکانیەوە گەیشتونەتە ئەوروپا.

ئاماری قوربانیەکان:

ئاماری ئەو پەنا بەرانەی لەو ڕێگای پەنا بەریدا ژیانیان لەدەستداوەو بێ سەرو شوێن بوون بۆ گەیشتن بە ووڵاتانی ئەوروپا لەڕێکەوتی 1/1/2023 تاوەکو ڕێکەوتی 12/6/2023 بریتیە لە 1،257 هەزارو دووسەدوو پەنجاو حەوت پەنا بەر بەڵام ژمارەکە لەوە زیاترە

چونکە لەدوای ئەو ڕێکەوتەوە سەدان پەنابەر ژیانیان لەدەستدا لە دەریایی سپی ناوەڕاست بەهۆی ژێرکەوتنی بەلەمەکەیانەوە جگە لەو پەنابەرانەشی تۆمار نەکراون ، ئەو پەنابەرانەی ژیانیان لەدەست داوە بەم شێوەیە:

دەریایی سپی ناوەڕاست 1039 هەزارو سی نۆ پەنابەر.

ڕۆژئاوای ئەفریقیای ئەتڵەسی 89 هەشتاو نۆ پەنابەر.

ڕۆژئاوای دەریایی سپی ناوەڕاست 80 هەشتا پەنابەر.

ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست 49 چل و نۆ پەنابەر.

ئاماری گەیشتن بە ئەوروپا:

لەساڵی 2014 وە تاوەکو ناوەندی ساڵی 2023 ژمارەی ئەوپەنابەرانەی بە گەیشتن بە وڵاتانی ئەوروپا ژیانیان لەدەستداوەو بێ سەروشوێن بوو لە 49،275 چل و نۆ هەزارو دووسەدوو حەفتاو پێنج پەنابەر بەرزبویەوە بۆ زیاتر لە 56،000 پەنجاو شەش هەزار پەنابەر .

ئاماری وەزارەتی ناوخۆی بەڕیتانیا:

ژمارەی ئەو پەنابەرانەی لەڕێگای دەریاوە بە بەلەمی بچووک گەیشتونەتە بەڕیتانیا لەڕێکەوتی مانگی 6ی 2022 تاوەکو ڕێکەوتی مانگی 3 2023 بریتیە لە 45،000 پەنابەر کە ژمارەکە کەمیکردووە لەئاست ساڵی پار لەهەمان کاتدا کە بریتی بوو لە 55،146 پەنجاو پێنج هەزارو سەدوو چل و شەش پەنابەر ، هەروەها لەڕێکەوتی مانگی 1ی 2023 تاوەکو مانگی 3ی 2023 ژمارەی ئەو پەنابەرانەی لەدەریاوە بەبەلەمی بچووک گەیشتونەتە بەڕیتانیە بریتیە لە 3،793 سێ هەزارو حەوت سەدوو نەوەت و سێ پەنابەر .

وڵاتی ئەڵمانیا:

هەروەها ئەو پەنابەرانەی لەماوەی شەش مانگی ڕابردوودا گەیشتونەتە ئەڵمانیا بریتیە لە 54،333 پەنجاو چوار هەزارو سێ سەدوو سی و سێ پەنابەر کە ژمارەکە لەئاست ساڵی پار لەهەمانکاتدا کەمی کردووە کە بریتی بوو لە 65،707 شەست و پێنج هەزارو حەوت سەدوو حەوت پەنابەر .

لەو ئامارە ژمارەی پەنابەرانی هەرێمی کوردستان و عێراق کە ساڵی پار گەیشتبوونە وڵاتی ئەڵمانیاو داوای مافی پەنابەریان کردبوو بریتیە لە 15،175 پانزە هەزارو سەدوو حەفتاوپێنج پەنابەر وە لە پلەی چوارەمدابوون .

وڵاتی یونان:

سەبارەت بە ئاماری ئەو پەنابەرانەی لەماوەی شەش مانگی ڕابردوودا لە یۆنان داوای مافی پەنابەرێتیان کردووە بریتیە لە 10،111 دەهەزارو سەدوو یانزە پەنابەر کە پەنابەرانی ئەفغانی بەڕێژەی 11.9% لە پلەی یەکەمدان وە پەنابەرانی فەڵەستینی بەڕێژەی 9،5% لە پلەی دووەمدان وە پەنابەرانی سوری بەڕێژەی 7،8% لە پلەی سێیەم دان وە ئەم ژمارەیە زۆر زیاتر لە نیوە کەمی کردووە لەئاست ساڵی پاردا لەهەمان کاتدا کە بریتی بوو لە 35،729 سی وپێنج هەزارو حەوت سەدوو بیست و نۆ پەنابەر هۆکارەکەش بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە یۆنان جگە لەتوندوتۆڵکردنی سنورەکانی زۆر نامرۆڤانەو دوور لە بنەماکانی مافی مرۆڤ و مافەکانی پەنابەران مامەڵە لەگەڵ پەنابەرەکاندا دەکات و دوور لە ڕاگەیاندن و ڕێکخراوەکان پەنابەران لەساتی گەیشتنیان دیپۆرتیان دەکاتەوە ،

سەبارەت بە پەنابەرانی ئۆکرانی لەدوای هێرشەکانی ڕووسیا بۆ سەرئۆکرانیا زیاتر لە 14 ملیۆن ئۆکرانی ئاوارەو پەنابەربوون وە زیاتر لە 8 ملیۆن ئۆکرانی لەسەراسەری وڵاتانی ئەوروپا مافی مانەوەی کاتیان پێدراوە و تۆمارکراون .

ئامارەکانی تورکیا:

بەپێی ئاماری فەرمی سەرەکایەتی کۆچ و کۆچبەرانی تورکیاش ، لەڕێکەوتی 1/1/2023 تاوەکو ڕێکەوتی 8/6/2023 ژمارەی ئەو پەنابەرانەی لەسنورە ووشکانی و ئاویەکانی تورکیا دەستگیرکراون بریتیە لە 63،458 شەست و سێ هەزارو چوارسەدوو پەنجاو هەشت پەنابەر ،.

ڕێژەکە زۆر کەمی کردووە لە ئاست ساڵی پاردا لەهەمان کاتدا کە بریتی بوو لە 100،974 سەد هەزارو نۆسەدوو حەفتاو چوار پەنابەر هۆکارەکەش ئەوەیە کە تورکیا سنورەکانی تەواو کۆنترۆڵکردووەو پێدانی ڤیزای بۆ هاووڵاتیانی چەند وڵاتێک قورس و ئاستەم کردووە بەتایبەتی بۆ هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان و عێراق .

بەڵام ژمارەی دەستگیرکراوانی پەنابەرانی هەرێمی کوردستان و عێراق زۆر زیادی کردووە لەئاست ساڵی پاردا لەهەمان کاتدا سەرەڕای بەربەستە قورسەکانی گەیشتنیان بۆ تورکیا لەڕێکەوتی 1/1/2023 تاوەکو ڕێکەوتی 8/6/2023 بریتیە لە 2،310 دوو هەزارو سێ سەدوو دە پەنابەر بەڵام ساڵی پار لەهەمان کاتدا بریتی بوو لە 1،737 یەک هەزارو حەوت سەدوو سی و حەوت پەنابەر ، وە پەنابەرانی ئەفغانی لە

پلەی یەکەمی دەستگیرکراوەکاندا بە 19،886 نۆزدە هەزارو هەشت سەدوو هەشتاو شەش پەنابەر.

دەستگیرکردنی ئەوانەی بازرگانی بەژیانی پەنابەرانەوە دەکەن:

لەڕێکەوتی 1/1/2023 تاوەکو ڕێکەوتی 9/6/2023 3،178 سێ هەزارو سەدوو حەفتاو هەشت قاچاخچی بەتۆمەتی قاچاخچێتی و بازرگانیکردن بەژیانی پەنابەرانەوە دەستگیرکراون .

ئاماری قوربانییەکان:

سەبارەت بەو پەنابەرانەی لەسنورەکانی تورکیا ژیانیان لەدەستداوە لەڕێکەوتی 1/1/2023 تاوەکو ڕێکەوتی 17/6/2023 بریتییە لە 117 سەدوو حەڤدە پەنابەر ئەم ژمارەیە لە ئاست ساڵی پار لە هەمانکاتدا نزیکی نیواو نیو کەمی کردووە کە بریتی بوو لە 200 دووسەد پەنابەر ژیانیان لەدەست دابوو.
سەبارەت بە ژیان لەدەستدانی پەنابەرانی هەرێمی کوردستان نزیکی دە پەنابەر ژیانیان لەدەستداوە و
هەواڵی زیاتری پەنابەران لە ماڵپەری فیدراسیۆن بخوێنەوە:.
www.federastionifir.com

–

Dashty Jamal
Secretary
International Federation of Iraqi Refugees-IFIR
Tel:07856032991 Fax:08712664391
www.federationifir.com
www.csdiraq.com